ESTATUTS DEL COL·LEGI DE CONSULTORS

PREÀMBUL

El Col·legi de Consultors neix, com a institució canònica, amb el Codi de Dret Canònic del 1983, acollint el subratllat que el Concili Vaticà II va fer respecte a la comunió jeràrquica existent entre el Bisbe i els preveres, en tant que tots participen de l'únic i idèntic sacerdoci i ministeri, encara que en grau divers (cf. LG 28 i CD 28).

El servei assessor al Bisbe, que havien desenvolupat els Capítols Catedrals durant els darrers nou segles, ha estat assumit per aquest col·legi, per tal de fer més visible la reflexió teològica del Vaticà II. Per això, «l'erecció del Col·legi mira a garantir una assistència qualificada al Bisbe, donant el seu consentiment i parer segons està establert en el Dret, al moment de prendre disposicions importants de naturalesa econòmica i, en cas de vacança o impediment de la seu, per assegurar la continuïtat del govern episcopal i una ordenada successió» (Directori per al ministeri pastoral dels Bisbes "Apostolorum Successores", n. 183).

El Col·legi de Consultors, encara que també és un òrgan consultiu i està constituït necessàriament per membres del Consell del Presbiteri, és un organisme distint i independent d'aquest, amb funcions pròpies i específiques, que són diferents segons si actua en seu plena o en seu vacant o impedida. En el primer cas, la funció primordial és la d'assessorar el Bisbe diocesà en assumptes importants. En el segon cas, cessant automàticament tant els vicaris —i, per tant, el Consell Episcopal— com el Consell del Presbiteri, el Col·legi de Consultors roman com a únic organisme de govern de la diòcesi, i, a no ser que la Santa Seu disposi una altra cosa, nomenarà l'Administrador diocesà que governarà la diòcesi fins al nomenament d'un nou Bisbe.

Pel que fa a la funció d'assessorar el Bisbe, destaquen les consultes vinculants per a les quals cal el consentiment del Col·legi, especialment en matèria econòmica. També en aquest aspecte actua de manera diversa al Consell del Presbiteri, que és de caràcter consultiu i, per tant, no vincula les decisions del Bisbe, encara que la seva escolta pot ser prescriptiva.

El Col·legi de Consultors existeix a l'Arxidiòcesi de Tarragona des del 20 de juliol de 1984, quan, després de treballar-ho amb el Consell de Presbiteri, l'Arquebisbe Ramon Torrella va nomenar nou preveres, constituint el primer Col·legi de Consultors. Posteriorment, quinquennalment, els diferents arquebisbes han anat renovant-lo fins a l'actualitat. El

segon Col·legi de Consultors va ser nomenat pel mateix arquebisbe l'octubre del 1990, el tercer va ser-ho el 10 de febrer de 1998 per decret de l'Arquebisbe Lluís Martínez, i el quart el va nomenar el 4 de març de 2003. L'Arquebisbe Jaume Pujol va nomenar 3 Col·legis diferents, el 15 de juliol de 2008, el 23 de juliol de 2013, el 21 de desembre de 2018. Recentment, l'Arquebisbe Joan Planellas ha nomenat el VIIIè Col·legi de Consultors el 4 de gener de 2024.

Els presents Estatuts neixen amb la necessitat d'ordenar sistemàticament les múltiples funcions que el Codi i les disposicions de la Conferència Episcopal atribueixen al Col·legi de Consultors, a més de la recent implementació d'un model de govern transparent. Han estat aprovats per l'Arquebisbe Joan Planellas i Barnosell el dia 12 de desembre de 2024, escoltat el Consell Presbiteral el dia 13 de juny i el Col·legi de Consultors, el dia 15 de novembre del present any.

CAPÍTOL I

Naturalesa

Article 1

El Col·legi de Consultors és un organisme consultiu, de caràcter estable i permanent, que, a tenor del c. 502 del Codi de Dret Canònic, deriva d'entre els membres del Consell del Presbiteri per desenvolupar les funcions determinades pel dret, renovant-se quinquennalment.

Article 2

El Col·legi de Consultors ajuda l'Arquebisbe en els assumptes de govern que assenyala el dret i en aquells altres que, per llur gravetat o urgència, l'Arquebisbe en sol·licita el parer.

Article 3

El Col·legi de Consultors s'estableix per tal que en cap moment de la vida diocesana l'Arquebisbe, o qui legítimament regeixi l'Arxidiòcesi, es vegi privat de l'assessorament que normalment necessita per a determinats actes de govern.

Article 4

El Col·legi de Consultors també s'estableix per tal que en els moments de seu vacant o impedida proveeixi al govern de l'Arxidiòcesi.

CAPÍTOL II

Composició

ELS MEMBRES

Article 5

L'Arquebisbe nomena lliurement els membres del Col·legi de Consultors, en un número no inferior a sis ni superior a dotze, escollits d'entre els membres del Consell de Presbiteri (c. 502 § 1).

Article 6

Els membres del Col·legi de Consultors són nomenats per un termini de cinc anys (c. 502 § 1). No obstant, en complir-se el quinquenni, segueix en les seves funcions fins que no es constitueixi un nou Col·legi.

En el cas que, per raons greus a criteri de l'Arquebisbe que han d'estar exposades sumàriament en el nomenament, s'hagi de nomenar un membre del Col·legi de Consultors abans de finalitzar el termini de cinc anys, aquest nomenament finalitzarà en complir-se el quinquenni de la resta de membres, tal com s'indica en el paràgraf anterior.

Article 7

Encara que en el moment de la designació han de ser necessàriament membres del Consell de Presbiteri, els qui han estat nomenats no deixen de pertànyer al Col·legi de Consultors en cas de cessament del Consell de Presbiteri.

EL PRESIDENT

Article 8

Presideix el Col·legi de Consultors l'Arquebisbe. Quan la seu és impedida o vacant, el presideix qui interinament el supleix o, si encara no ha estat constituït, el sacerdot del Col·legi de Consultors més antic d'ordenació (c. 502 § 2).

En la primera sessió de cada Col·legi es constatarà qui és el sacerdot més antic d'ordenació i se'n deixarà constància a l'acta.

Article 9

És competència del President del Col·legi:

1r. ordenar al Secretari la convocatòria de les reunions amb l'enviament de l'Ordre del dia, assenyalant dia, lloc i hora on ha de celebrar-se;

2n. presidir les reunions per si mateix. En cas d'absència, podrà delegar aquesta funció a un membre del Col·legi quedant exclòs el Secretari;

3r. firmar l'acta de cada sessió, juntament amb el Secretari.

Article 10

El President no té dret a vot en el Col·legi en cap cas, llevat del cas en què no ha estat encara constituït el qui supleix l'Arquebisbe en situació de seu vacant o seu impedida.

EL SECRETARI

Article 11

Els membres del Col·legi designaran d'entre ells un Secretari que haurà de ser escollit en conformitat amb el c. 119 n. 1 CIC.

Article 12

És competència del Secretari:

1r. comunicar a tots els membres del Col·legi la convocatòria de les reunions;

2n. redactar l'acta de cada sessió i ordenar-les;

3r. firmar l'acta de cada sessió —conjuntament amb el President—;

4t. realitzar els certificats de les actes que corresponguin, comptant amb el vistiplau del President;

5è. cuidar que les actes, juntament amb tota la documentació referent al Col·legi, siguin degudament arxivades a Secretaria General.

Article 13

Quan el Secretari no pugui assistir a les reunions, en farà les funcions el membre més jove de la sessió.

CAPÍTOL III

COMPETÈNCIES I FUNCIONS
COMPETÈNCIES I FUNCIONS ESTABLES

Article 14

Són competències del Col·legi de Consultors les següents:

1a. Constatar la legitimitat de les lletres apostòliques que l'Arquebisbe ha de mostrar-li en la presa de possessió canònica de l'Arxidiòcesi, cosa que s'ha de fer en presència del Canceller de la Cúria que n'aixeca acta (c. 382 § 3).

2a. Constatar la mateixa legitimitat i de la mateixa manera quan es tracta de la presa de possessió del Bisbe Coadjutor, en aquest cas, acompanyant l'Arquebisbe (c. 404 § 1), sempre que aquest no estigui totalment impedit.

3a. Ser escoltat per l'Arquebisbe tant per nomenar com per remoure l'Ecònom/a diocesà/na (c. 494 §§ 1 i 2).

4a. Ser escoltat per l'Arquebisbe sempre que hagi de realitzar actes d'administració que, atesa la situació econòmica de la diòcesi, siguin de major importància a criteri de l'Arquebisbe (c. 1277).

5a. Donar el seu consentiment a l'Arquebisbe:

a) per als actes d'administració extraordinària determinats per la Conferència Episcopal Espanyola, així com per als casos especialment determinats en el dret universal o la corresponent escriptura de la fundació (c. 1277).[1]

[1] La Conferència Episcopal Espanyola, a la XLI Assemblea Plenària, de 26 de novembre a 1 de desembre de 1984, va promulgar el Segon Decret General de la Conferència Episcopal Espanyola sobre les Normes Complementàries al nou Codi de Dret Canònic, en el qual es determina per als actes d'administració extraordinària «Art. 16. § 1. En ordre al compliment del que estableix el c. 1277, han de considerar-se com a actes d'administració extraordinària: 1. els expressament declarats com a tals amb caràcter general o, per entitats determinades, pel dret propi; 2. quan modifiquen substancialment o suposen un risc notable per l'estructura patrimonial de l'entitat eclesiàstica corresponent; 3r. la inversió de diners i els canvis de les inversions fetes, sempre que suposin una alteració notable de la naturalesa dels béns que s'inverteixen o risc greu per a la inversió, quan el valor excedeixi el límit mínim fixat per la Conferència Episcopal, a efectes del c. 1292. § 2 Es presumeixen actes d'administració ordinària els inclosos expressament al pressupost anual, una vegada aprovats de forma adequada» (*BOCEE* 6 (1985) p. 64).

b) per alienar béns de l'Arxidiòcesi el valor dels quals es troba dintre dels límits de mínim i màxim[2] fixats per la Conferència Episcopal Espanyola (c. 1292 § 1);

c) per tal que l'Arquebisbe pugui donar la llicència per la vàlida alienació de béns de les persones subjectes a ell, el valor dels quals es troba dintre dels límits de mínim i màxim fixats per la Conferència Episcopal Espanyola (c. 1292 § 1);

d) per alienar béns de l'Arxidiòcesi o de les persones subjectes a l'Arquebisbe, el valor dels quals excedeix la quantitat màxima fixada per la Conferència Episcopal Espanyola, o de béns donats *ex voto* o d'objectes de valor artístic o històric, abans de demanar la prescriptiva llicència a la Santa Seu (c. 1292 § 2);

e) per declarar el caràcter beneficial dels béns sobre els quals l'Arquebisbe és l'autoritat competent (c. 1272);

f) per qualsevol operació econòmica-administrativa de la qual pugui resultar perjudicada la situació patrimonial de l'Arxidiòcesi o d'alguna persona jurídica subjecta a l'Arquebisbe.

6a. Ser escoltat per l'Arquebisbe en els altres assumptes que, a judici d'aquest, requereixin el seu parer.

SEU VACANT

Article 15

Són competències del Col·legi de Consultors en situació de seu vacant les següents:

1a. Informar la Seu Apostòlica de la mort de l'Arquebisbe, el més aviat possible, sempre que no hi hagi Bisbe Auxiliar (c. 422).

2a. Assumir interinament el govern de l'Arxidiòcesi en quedar vacant la seu i fins la designació de l'Administrador diocesà, sempre que no hi hagi Bisbe Auxiliar, a no ser que la Seu Apostòlica hagi disposat altrament (c. 419).

3a. Escollir l'Administrador diocesà, dintre els vuit dies d'ença de la recepció de la notícia

[2] La Conferència Episcopal Espanyola, a la LXXXVII Assemblea Plenària, de 20 a 24 de novembre de 2006, va acordar modificar de nou l'art. 14, 2 del Decret General de la Conferència (cf. BOCEE 1 (1984) 103), referent als límits màxim i mínim que poden autoritzar els bisbes per a l'alienació dels béns eclesiàstics, d'acord amb el que disposa el cànon 1292. El límit mínim es va fixar en 150.000 euros, i el límit màxim en 1.500.000 euros. Conforme al que disposa el c. 8 § 2, el Decret General sobre els límits màxim i mínim que poden autoritzar els bisbes per a l'alienació dels béns eclesiàstics començarà a obligar el 30 de març del 2007.

que la seu episcopal ha quedat vacant, per tal que regeixi interinament la diòcesi (c. 421 § 1), segons la norma dels cànons 165-178 (c. 424), tenint en compte que «ha de designar-se un sol Administrador diocesà quedant reprovat qualsevol costum contrari, altrament l'elecció és nul·la» (c. 423 § 1), i que «l'Administrador diocesà no ha de ser al mateix temps ecònom; per la qual cosa, si l'ecònom de la diòcesi és elegit Administrador, el consell d'afers econòmics ha d'elegir temporalment un altre ecònom» (c. 423 § 2).

L´elegit ha de tenir l´edat i qualitats determinades al cànon 425, es a dir, ha de ser un "sacerdot que tingui complerts trenta-cinc anys i no hagi estat elegit, nomenat o presentat per a la mateixa seu vacant". A més, ha de ser elegit com Administrador diocesà un prevere que destaqui per la seva doctrina i prudència. De no procedir així es seguirà segons l´establert en el paràgraf tercer del mateix cànon.

4a. Rebre la professió de fe segons la fórmula aprovada per la Seu Apostòlica que l'Administrador diocesà ha d'emetre personalment (c. 833, n. 4), immediatament després de ser escollit i abans de prendre possessió canònica del seu ofici.

5a. Donar el consentiment a l'Administrador diocesà:

a) per concedir a un clergue l'excardinació, la incardinació, o la llicència de traslladar-se a una altra Església particular, tenint en compte que no es pot donar abans que hagi passat un any des que la seu episcopal ha quedat vacant (c. 272);

b) per poder remoure del seu ofici el Canceller o els altres notaris de la cúria (c. 485);

c) per donar lletres dimissòries per a ser ordenat al presbiterat o al diaconat als clergues seculars diocesans (c. 1018 § 1, n. 2);

6a. Rebre l'eventual renúncia de l'Administrador diocesà, que ha de ser presentada en forma autèntica, és a dir, per escrit o de paraula davant dos testimonis; la qual no en necessita l'acceptació per fer-se efectiva (c. 430 § 2).

7a. Escollir un altre Administrador diocesà en conformitat amb el c. 421 § 1, en cas de remoció per la Santa Seu, de renúncia o de defunció de l'Administrador diocesà (c. 430 § 2).

8a. Complir les funcions del Consell del Presbiteri en quedar vacant la seu (c. 501 § 2).

SEU IMPEDIDA

Article 16

En situació de seu impedida, i sempre que no es pugui donar compliment al que prescriu el c. 413 § 1, correspon al Col·legi de Consultors escollir el prevere que ha de regir la diòcesi en cas que la Santa Seu no hagi procurat una altra cosa. (c. 413 § 2).

CAPÍTOL IV

FUNCIONAMENT

LES SESSIONS

Article 17

El Col·legi de Consultors es reunirà sempre que hi hagi assumptes diocesans que demani el seu parer o el seu consentiment, sigui perquè així ho determina el dret, sigui perquè el President ho estima oportú.

Article 18

El Col·legi de Consultors es reunirà en sessió ordinària quan així ho requereixin els assumptes diocesans, d'acord amb el dret i segons determinen aquests estatuts. La sessió ordinària haurà de ser convocada amb, al menys, vuit dies d'antelació, indicant el lloc, el dia i l'hora, tot enviant l'Ordre del dia.

El Col·legi de Consultors es reunirà en sessió extraordinària sempre que el President la convoqui. La sessió extraordinària es convocarà amb l'antelació que la urgència de l'assumpte permeti, indicant el lloc, el dia i l'hora, tot enviant l'Ordre del dia o indicant sumàriament el motiu de la convocatòria.

Article 19

La convocatòria dels membres del Col·legi de Consultors per cada sessió ha de ser feta per escrit, degudament signada pel Secretari, i enviada, preferiblement, per correu electrònic. En el cas que, per la urgència de l'assumpte que s'ha de tractar es faci d'una altra manera, se'n deixarà constància a l'acta de la sessió que es realitzi.

Article 20

En quedar vacant la seu s'ha de convocar sense demora (Art. 15.3) el Col·legi de Consultors

per a designar un Administrador diocesà (c. 419). El responsable de convocar-lo és el qui interinament supleix l'Arquebisbe, i, si encara no ha estat constituït, el sacerdot del Col·legi de Consultors més antic d'ordenació.

Article 21

Per tal que la sessió es pugui constituir vàlidament, és necessari que hi assisteixin al menys dos terços dels seus membres.

LA MANERA DE PROCEDIR EN LES SESSIONS

Article 22

En les sessions es procedirà d'aquesta manera:

1r. Presentació i exposició, per qui hagi estat designat, dels assumptes que s'hagin de tractar, segons l'Ordre del dia.

2n. Diàleg sobre cadascun dels temes exposats.

3r. Votació dels assumptes que s'hagin tractat, tenint en compte el que disposa l'article següent.

4t. Temps per a precs i preguntes.

5è. Lectura de l'acta de la sessió per la seva aprovació.

Article 23

Per a la validesa dels actes dels quals es demani el consell o el consentiment del Col·legi de Consultors, cal que aquest hagi estat convocat legítimament, observant el que prescriu el c. 166 en allò no regulat per aquests estatuts.

El consell es pot rebre mitjançant una votació o escoltant la totalitat dels membres (c. 127 § 1), a criteri de l'Arquebisbe o de qui presideix. Cal que en l'acta es deixi constància de quin sistema s'ha preferit, i, si és el cas, de les intervencions fetes.

Per la validesa dels actes dels quals es demani el consentiment del Col·legi de Consultors, s'ha de rebre mitjançant una única votació que s'ha de resoldre favorablement per la majoria absoluta dels presents (c. 127 § 1). Cal que en l'acta es deixi constància del resultat de la votació.

Si un membre del Col·legi de Consultors està afectat, directament o indirecta, en l'assumpte que s'ha de tractar, no podrà exercir el seu dret a vot, en tant que s'entendrà que podria haver-hi un conflicte d'interessos.

Article 24

De cada acta, es podran realitzar els certificats corresponents per verificar el resultat —positiu o negatiu— del consentiment demanat, o del consell rebut, que ha d'estar firmada pel Secretari, amb el vistiplau del President.

Article 25

Els membres del Col·legi de Consultors estan obligats a manifestar sincerament la seva opinió, i també, si així ho demana la gravetat de la matèria, a guardar acuradament el secret, obligació que el President pot requerir (c. 127 § 3).

Article 26

Poden assistir a les sessions del Col·legi de Consultors pèrits, experts o coneixedors dels assumptes a tractar. En aquests casos, els convidats poden assistir a la presentació i exposició del tema, que poden fer ells mateixos si així els designa l'Ordre del dia. Si han de resoldre dubtes als membres del Col·legi, ho podran fer durant aquest moment inicial, però s'hauran d'abstenir de presenciar la resta de moments de la sessió, és a dir, la lectura de l'acta anterior, el diàleg entre els membres del Col·legi, i la votació.

CAPÍTOL V

CESSAMENT DELS MEMBRES

Article 27

El conjunt de membres del Col·legi de Consultors cessa quan, transcorregut el quinquenni per al qual van ser nomenats, es constitueix un nou Col·legi.

Article 28

Qualsevol membre del Col·legi de Consultors pot cessar:

a) per sentència o decret de censura o suspensió a tenor del dret;

b) per renúncia voluntària, que ha de ser presentada per escrit al President i acceptada pel mateix;

c) per inassistència no justificada a tres sessions, prèvia decisió de l'Arquebisbe, i havent escoltat sempre l'interessat.

Article 29

Si algun membre del Col·legi de Consultors cessa abans d'expirar el quinquenni pel qual va ser nomenat, l'Arquebisbe no està obligat a substituir-lo abans de la constitució del nou Col·legi, a no ser que el número de membres sigui inferior a sis.

CAPÍTOL VI

MODIFICACIÓ I INTERPRETACIÓ DELS ESTATUTS

Article 30

Els presents estatuts poden ser modificats per l'Arquebisbe, si així ho considera oportú, després d'haver escoltat el Col·legi de Consultors i el Consell Presbiteral.

Article 31

La interpretació d'aquests Estatuts correspon al President, que resoldrà els dubtes que puguin presentar-se.